

Sygn. akt III RC 349/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Ewa Zawacka

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2021 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Z. S.**

przeciwko małoletniemu **M. S. (1)** działającemu przez matkę K. S. i **M. S. (2)**

o obniżenie alimentów

I. obniża z dniem 1 lipca 2020r. rentę alimentacyjną, zasądzoną od powoda Z. S. na rzecz małoletniego pozwanego M. S. (1) z kwoty po 400 (czterysta) złotych miesięcznie, ustalonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 27 lutego 2014r. w sprawie I C 2269/13 do kwoty po 250 (dwieście pięćdziesiąt) złotych miesięcznie, płatna do rąk matki K. S., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

II. oddala powództwo o obniżenie alimentów wobec małoletniego pozwanego M. S. (3) w pozostałej części;

III. obniża z dniem 1 lipca 2020r. rentę alimentacyjną, zasądzoną od powoda Z. S. na rzecz pozwanej M. S. (2) z kwoty po 400 (czterysta) złotych miesięcznie, ustalonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 27 lutego 2014r. w sprawie I C 2269/13 do kwoty po 250 (dwieście pięćdziesiąt) złotych miesięcznie, płatną do rąk pozwanej, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

IV. oddala powództwo o obniżenie alimentów wobec pozwanej M. S. (2) w pozostałej części;

V. odstępuje od obciążania pozwanych kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego, w zakresie uwzględnionego powództwa;

VI. odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania;

VII. przyznaje za Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu na rzecz adw. M. R. kwotę 1200 (tysiąc dwieście) złotych podwyższoną o podatek od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanym z urzędu;

VIII. wyrokowi w pkt. I i III nadaje rygor natychmiastowej wykonalności

Sygn. akt III RC 349/20

UZASADNIENIE

W dniu 1 lipca 2020 r. do tutejszego Sądu wpłynął pozew Z. S. skierowany przeciwko małoletnim: M. i M. rodzeństwu S., reprezentowanym przez matkę K. S. o obniżenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu sygn. akt I C 2269/13 od powoda na rzecz małoletniej wówczas pozwanej M. S. (2) z kwoty po 400 zł do kwoty po

100 zł miesięcznie oraz na rzecz małoletniego pozwanego M. S. (1) z kwoty po 400 zł do kwoty po 100 zł miesięcznie. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanych kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz o zwolnienie w całości od kosztów sądowych. W pozwie powód zawarł wniosek o zabezpieczenie roszczenia na czas trwania postępowania poprzez obniżenie alimentów na rzecz małoletnich pozwanych z kwoty po 400 zł na każde z dzieci do kwoty po 100 zł.

W uzasadnieniu powód wskazał m.in., że w przedmiotowej sprawie nastąpiła istotna zmiana stosunków z uwagi na ciągle pogarszający się stan jego zdrowia uniemożliwiający podjęcie jakiejkolwiek pracy. Powód podał, że od wielu lat zмага się z (...), (...) w związku z czym wielokrotnie był hospitalizowany. Od dnia (...) r. przebywa w Wojewódzkim Szpitalu (...) w (...) im. L. R.. W trakcie obecnej hospitalizacji przebył trzy operacje i dwa zabiegi endoskopowe, lekarze określają jego stan jako (...). Lekarz Orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych uznał, że od dnia (...) powód jest osobą częściowo niezdolną do pracy. Z tego tytułu powód w okresie od (...) r. do (...) r. pobierał rentę w kwocie 1.101,79 zł miesięcznie. Powód wskazał, że na jego miesięczne koszty utrzymania składają się: 520 zł – wynajem pomieszczenia gospodarczego zaadaptowanego na lokal mieszkalny wraz z opłatą za prąd i wodę, 100 zł – opłata za gaz, 300 zł – wyżywienie, 50 zł – zakup odzieży, butów, bielizny, 20 zł – zakup lekarstw, 50 zł – opłata za telefon, 30 zł – zakup środków higienicznych, 800 zł – alimenty. Powód posiada oszczędności w kwocie 1400 zł, korzysta z finansowej pomocy rodziny.

Postanowieniem z dnia 13 lipca 2020 r. Sąd Rejonowy w Toruniu postanowił zwolnić powoda od kosztów sądowych w całości.

Postanowieniem z dnia 30 lipca 2020 r. Sąd Rejonowy w Toruniu udzielił zabezpieczenia roszczenia zgłoszonego w pozwie w ten sposób, że zobowiązał powoda Z. S. do uiszczania na rzecz pozwanych M. S. (1) i M. S. (2) alimentów w kwocie po 250 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, tj. w łącznej kwocie po 500 zł miesięcznie, począwszy od 1 sierpnia 2020 r., płatnych z góry do 15-tego dnia każdego miesiąca do rąk matki małoletnich pozwanych K. S., z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, w miejsce alimentów w kwocie po 400 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich pozwanych, tj. w łącznej kwocie po 800 zł miesięcznie, ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 27 lutego 2014r. w sprawie I C 2269/13.

W dniu 5 sierpnia 2021 r. powód wniósł o udzielenie zabezpieczenia powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego toczącego się przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Toruniu o sygn. akt Kmp 16/20.

W odpowiedzi na pozew wniesionej do Sądu w dniu 27 sierpnia 2020 r. K. S. działając w imieniu małoletnich: M. i M. rodzeństwa S. wniosła o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu według norm przepisanych oraz o zwolnienie pozwanych z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych, z uwagi na trudną sytuację materialną, w jakiej się obecnie znajdują.

W uzasadnieniu wskazano m.in., że stan zdrowia powoda od lat pozostaje taki sam, pozwani nie mają żadnego własnego majątku ani dochodów, a w związku z kontynuowaną nauką nie mogą podjąć pracy zarobkowej. Pozwana M. S. (2) ma (...) lat i uczy się w (...) klasie Liceum Ogólnokształcącego nr (...) w (...). Pozwany M. S. (1) ma (...) lat i jest uczniem (...) klasy Szkoły Podstawowej nr (...) w (...), wymaga korepetycji. Powód od (...) nie utrzymuje kontaktów z małoletnimi dziećmi. Matka małoletnich pracuje w Przedszkolu (...) (...) na stanowisku pomoc nauczyciela, z wynagrodzeniem w wysokości 2.028 zł miesięcznie. Ponadto pobiera świadczenie wychowawcze 500+ na dwoje dzieci. Na miesięczne koszty ponoszone przez pozwanych i ich matkę składają się: 900 zł – najem lokalu mieszkalnego, 170 zł – opłata za prąd, 140 zł – opłata za gaz, zimową porą – 200 zł, 135 zł – opłata za media, 120 zł – opłata za telefony, 75 zł – opłata za wodę, 150 zł – koszty lekarstw małoletniej M., 150 zł – środki higieniczne i czystości, 350 zł – zakup artykułów szkolnych i materiałów edukacyjnych, 500 zł – koszty wyżywienia. Pozwani reprezentowani przez matkę wskazali, że z uwagi na kwotę otrzymywanych alimentów, która znacznie odbiega od ich potrzeb chcieli wnieść pozew o podwyższenie alimentów od ojca do kwoty po 600 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, jednakże nie uczynili tego z uwagi na stan zdrowia powoda.

Postanowieniem z dnia 2 września 2020 r. Sąd Rejonowy w Toruniu w przedmiocie wniosku powoda o udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego postanowił oddalić wniosek.

Na rozprawie w dniu 9 listopada 2020 r. powód oraz strona pozwana podtrzymali swoje stanowisko.

W dniu 9 listopada 2020 r. strona pozwana złożyła wniosek o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu.

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2020 r. Sąd Rejonowy w Toruniu ustanowił dla strony pozwanej pełnomocnika z urzędu.

Na rozprawie w dniu 28 stycznia 2021 r. strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o obniżenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu, sygn. akt I C 2269/13 na rzecz mał. M. S. (1) z kwoty 400 zł do kwoty 250 zł miesięcznie oraz na rzecz M. S. (2) z kwoty 400 zł do kwoty 250 zł miesięcznie, tj. łącznie do kwoty 500 zł miesięcznie wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności którejkolwiek z rat, płatnych od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Sąd ustalił, co następuje

M. S. (2), ur. (...) i małoletni M. S. (1), ur. (...) pochodzą ze związku małżeńskiego K. S. i Z. S..

/dowód: odpisy skrócone aktów urodzenia k. 4-5 akt SO w Toruniu I C 2269/13/

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie I C 2269/13 rozwiązano przez rozwód małżeństwo Z. S. i K. S., oraz zasądzono od Z. S. na rzecz małoletniej wówczas M. S. (2) i małoletniego M. S. (1) alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie na każdego z małoletnich, tj. łącznie 800 zł miesięcznie, poczynając od dnia prawomocności wyroku, płatne z góry do dnia 15-tego każdego miesiąca, do rąk matki dzieci K. S..

/dowód: wyrok z dn. 27.02.2014r. - akta I C 2269/13 SO w Toruniu,

okoliczności bezsporne/

Z. S. był wówczas zatrudniony wówczas w oparciu o umowę o pracę w spółce (...) Sp. z o.o. Pracował na pół etatu, czasami zostawał po godzinach. W 2013 r. zarabiał ok. 600 zł. Dorabiał po godzinach jako brygadzysta, po cztery godziny dziennie, otrzymywał 300 zł miesięcznie. Mieszkał wówczas z matką, która utrzymywała się z otrzymywanej emerytury. Z. S. przeznacział ponad 300 zł na piwo i papierosy.

Matka małoletnich pozwanych wówczas pracował w przedszkolu (...) jako pomoc kucharza, jej wynagrodzenie wynosiło 1.383 zł netto miesięcznie. Ponadto otrzymywała zasiłek rodzinny w kwocie 200 zł. Mieszkała z małoletnimi pozwanymi i (...) dzieckiem stron w wynajmowanym mieszkaniu, za które opłata wynosiła ok. 300 zł, prąd ok. 400 zł, gaz 56 zł.

Wówczas mał. M. miała (...) lat, a mał. M. (...) lat.

/dowód: akta I C 2269/13 SO w Toruniu/

Obecnie Z. S. ma (...) lat. Od (...)r. nie pracuje, jego problemy zdrowotne zaczęły się od kwietnia 2019 r. Był hospitalizowany z powodu (...) i (...). Przebywał w Klinice (...), (...) od (...) r. do (...) r., na Oddziale (...) i (...)od (...) r. do (...) r., w Klinice (...), (...) i (...)od (...) r.

Według orzeczenia lekarskiego lekarza orzecznika ZUS z dnia (...) r. powód został uznany za częściowo niezdolnego do pracy do (...) r., a datę powstania częściowej niezdolności do pracy określono na (...) r.

Decyzją z dnia (...) r. powodowi została przyznana renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w wysokości 75% renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, wynosząca 1.292,65 zł miesięcznie.

Według orzeczenia lekarskiego lekarza orzecznika ZUS z dnia (...) r. powód został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do (...) r.

Decyzją z dnia (...) r. przyznano powodowi rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od (...) r. Z tego tytułu wraz z świadczeniem za miesiąc (...) r. zostało wypłacone wyrównanie za okres od (...)r. do (...)r. wynoszące 2.244,65 zł brutto. Różnica w wysokości świadczenia między rentą z tytułu częściowej niezdolności do pracy a całkowitej niezdolności do pracy w przypadku powoda wynosi miesięcznie 448,93 zł brutto. Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy przysługuje powodowi do (...) r.

Decyzja o przeliczeniu renty wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z dnia (...)r. wskazuje, że powodowi tytułem renty, po potrąceniu podatku do urzędu skarbowego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne przysługuje kwota 1.512,39 zł miesięcznie.

Z uzyskiwanego dochodu potrącane są mu należności alimentacyjne na mocy tytułu wykonawczego w kwocie 552 zł.

Mieszka w wynajmowanym domku gospodarczym, za który opłata wynosi 520 zł miesięcznie, dodatkowo co dwa miesiące gaz 200 zł. Na lekarstwa oraz środki higieniczne powód przeznacza 50 zł miesięcznie, na odzież 50 zł miesięcznie, na wyżywienie 480 zł miesięcznie. Posiada laptopa oraz telefon z abonamentem w wysokości 140 zł.

Powód nie występował do Miejskiego Ośrodka ds. Orzekania o Niepełnosprawności o ustalenie stopnia niepełnosprawności.

/dowód: przesłuchanie Z. S. – k. 111v-112, 128, 86-86v,

zaświadczenie o hospitalizacji – k. 15,

dokumentacja medyczna – k. 18-33, 69-84v,

decyzja ZUS w (...) o przyznaniu renty – k. 16

orzeczenie lekarskie lekarza orzecznika ZUS – k. 17, 105,

wezwanie do zapłaty należności – k. 47-48,

zaświadczenie z ZUS w (...) – k. 127,

informacja z ZUS w (...) – k. 131,

decyzja z dnia 16.03.2021 r. o przeliczeniu renty – k. 137-139, /

Matka małoletnich pozwanych K. S. ma obecnie (...) lata. Pozwana ma (...) dzieci. (...)z małżeństwa z Z. S. oraz syna P. urodzonego (...).

Pracuje na stanowisku pomoc nauczyciela w Przedszkolu (...) (...). Jej wynagrodzenie wynosi 1.978 zł. Pobiera świadczenie wychowawcze 500+ na mał. M.. W (...) r. ostatni raz otrzymała świadczenie wychowawcze 500+ na córkę M., która w dniu (...) r. skończyła (...) lat.

Wynajmuje mieszkanie w którym mieszka razem z dziećmi. Czynsz wynosi 900 zł miesięcznie, opłata za wodę 75 zł miesięcznie, prąd 150-180 zł co dwa miesiące, opłata za gaz 140-200 zł co dwa miesiące, multimedia 130 zł miesięcznie, abonament za trzy telefony – 180 zł, wyżywienie – 1.000 zł miesięcznie.

/dowód: przesłuchanie K. S. - k. 112, 86,

karta wynagrodzeń – k. 90,

zaświadczenie o dochodach – 91,

oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania – k. 95-97/

Pozwana M. S. (2) ma obecnie (...) lat i jest uczennicą (...) klasy Liceum Ogólnokształcącego nr (...) w (...) o profilu farmaceutyczno-medycznym. Korzystała z korepetycji. Planuje iść na studia w kierunku chemicznym, kupiła kurs przez internet z chemii, aby lepiej zdać maturę. Kurs kosztował 400 zł.

Od stycznia 2020 r. stosuje kurację na (...), co miesiąc kupuje tabletki na (...), które kosztują ok. 150 zł, dodatkowo co dwa tygodnie pomadkę i co dwa miesiące kremy, a także tabletki na (...).

Małoletni M. S. (1) ma obecnie (...) lat, jest uczniem (...) klasy Szkoły Podstawowej nr (...) w (...). Ma problemy z nauką, co rodzi konieczność pobierania korepetycji.

/dowód: przesłuchanie M. S. (2) - k. 112-112v,

przesłuchanie K. S. - k. 112, 86/

Sąd zważył, co następuje

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, przesłuchania powoda Z. S., pozwanej M. S. (2) i matki małoletniego pozwanego M. K. S. oraz na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach I C 2269/13 Sądu Okręgowego w Toruniu.

Sąd przyjął za wiarygodne dowody w postaci dokumentów złożonych przez strony do akt sprawy, albowiem nie było podstaw do ich podważenia. Żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności.

Zgodnie z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte w pozwie, pismach procesowych złożonych w sprawie, oraz przytoczone w ramach informacyjnego wysłuchania stron, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym.

Sąd co do zasady uznał za wiarygodne przesłuchanie powoda oraz pozwanej i matki małoletniego pozwanego w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Były one bowiem rzeczowe, dokładne i logiczne. Sąd miał jednak na uwadze, że każda ze stron oceniała sytuację w sposób subiektywny i starała się przedstawić ją w sposób jak najbardziej korzystny w kontekście toczącego się procesu.

W sprawie ustalono, że powód jest ojcem pozwanych (okoliczność bezsporna). Jego ustawowym obowiązkiem jest zatem współuczestniczenie w kosztach utrzymania dzieci, jeżeli nie są one w stanie utrzymać się samodzielnie.

W przedmiotowym pozwie strona powodowa domaga się obniżenia rat alimentacyjnych zasądzonych przez Sąd Okręgowy w Toruniu na rzecz pozwanych. Żądając zatem obniżenia alimentów winna udowodnić fakty, z których wywodzone jest dochodzone roszczenie, opierając się właśnie o przepisy art. 138 kro w zw. z art. 133 § 1 i art. 135 kro, tj. że obecne możliwości zarobkowe i majątkowe powoda zmniejszyły się, albo że usprawiedliwione potrzeby pozwanych uległy zmniejszeniu.

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, analiza zgromadzonego materiału procesowego wskazuje, że powyższa przesłanka została spełniona częściowo. Zdaniem Sądu, istniały podstawy do obniżenia alimentów z kwoty łącznej po 800 zł miesięcznie do kwoty po 500 zł miesięcznie. Brak było natomiast podstaw do obniżenia alimentów poniżej kwoty 500 zł miesięcznie.

Przedmiotowe powództwo o obniżenie alimentów posiada podstawę prawną w art. 138 kro.

W myśl art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego prawomocne orzeczenie w przedmiocie alimentów może zostać zmienione w razie istotnej zmiany stosunków, przez którą rozumieć należy zmianę przesłanek wymienionych w art. 133 § 1 oraz art. 135 § 1 i 2 kro określających wysokość alimentów.

Zgodnie z powołanymi przepisami kwota alimentów należnych dziecku, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie a nie posiada majątku przynoszącego dochód, zależy od usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości każdego z jego rodziców, albowiem obowiązek alimentacyjny spoczywa w odpowiednich częściach na obojgu rodzicach, stosownie do ich aktualnych możliwości finansowych. Oznacza to, że również ojciec pozwanych powinien ponosić odpowiednią część wszystkich wydatków związanych z utrzymaniem dzieci w postaci: zakupu żywienia, ubioru, przyborów i pomocy szkolnych, części opłat eksploatacyjnych za mieszkanie w którym przebywają, oraz innych wydatków niezbędnych do ich prawidłowego rozwoju i wychowania.

Stosownie do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale z dnia 9 listopada 1994r., sygn. akt IIICZP 138/94, podstawą obliczenia wysokości alimentów jest dochód netto (a nie brutto) zobowiązanego (OSNC Nr 3/1995, poz.43, glosy aprobujące Tadeusz Smyczyński OSP Nr 9/1995, poz.194, oraz Zdzisław Krzemiński „Monitor Prawniczy” Nr 4/1995, str.113).

Sąd miał na uwadze, że powód Z. S. został uznany za częściowo niezdolnego do pracy od dnia (...) r. Następnie na mocy orzeczenia lekarskiego lekarza orzecznika ZUS z dnia (...) r. powód został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy od dnia (...) r.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U z 2021 r. poz. 291) osobą całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

- 1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji;
- 2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie II UK 403/12 przypomniał, że przesłanka niezdolności do jakiejkolwiek pracy (aktualnie art. 12 ust. 2 i art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu.

Oceniając zdolność do pracy należy brać pod uwagę możliwość jej wykonywania w normalnych warunkach na otwartym rynku pracy. Należy bowiem mieć na uwadze to, że zachowanie zdolności do pracy w warunkach określonych w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie stanowi przeszkody do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy w myśl art. 13 ust. 4 ustawy emerytalnej (por. wyrok SN z dnia 19 kwietnia 2011 r., I UK 368/10, LEX nr 829094). Przesłanka niezdolności do jakiejkolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (por. wyrok SN 8 grudnia 2000 r., II UKN 134/00, OSNP 2002/15/369, OSNP-wkl. 2001/9/8, M.Prawn. 2001/11/575).

Na podstawie powołanego przepisu, uznanie powoda za całkowicie niezdolnego do pracy nie pozbawia go całkowicie możliwości podjęcia zatrudnienia. Lekarz medycyny pracy może przeprowadzić badania na podstawie których może stwierdzić, że osoba posiadająca orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy może podjąć zatrudnienie.

Nie można utożsamiać całkowitej niezdolności do pracy z niezdolnością do wykonywania wszelkiej pracy, bez względu na warunki, w jakich odbywa się jej wykonywanie, ale tylko z całkowitą niezdolnością do wykonywania pracy w warunkach nieprzystosowanych do potrzeb konkretnej osoby. Może to oznaczać przystosowanie, o którym mowa w komentowanej ustawie, a zatem zatrudnienie w warunkach chronionych lub na przystosowanym stanowisku pracy albo w formie telepracy. (Włodarczyk Mirosław (red.), Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Komentarz. WK 2015 – komentarz)

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U z 2021 r., poz. 573) orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Art. 4 pkt 2 tejże ustawy mówi, że do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Zgodnie z art. 135 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego - wysokość świadczenia alimentacyjnego zobowiązanego uzależnia się nie tylko od jego możliwości zarobkowych, ale także i majątkowych. Przez ustawowe określenie "możliwości majątkowe" rozumieć należy nie tylko dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Sąd miał na uwadze, że powód nie podjął należytej staranności, by poszukać możliwości zatrudnienia chociażby w takim zakładzie, który oferuje prace w warunkach chronionych, mając na uwadze, że posiada on dwójkę dzieci na utrzymaniu. Zadowolił się otrzymywaniem renty, bez dołożenia należytej staranności w kwestii zwiększenia swoich dochodów.

Pojęcie warunków pracy chronionej zostało zdefiniowane w przepisach art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Statusu pracodawcy prowadzącego zakład pracy chronionej może uzyskać pracodawca prowadzący działalność gospodarczą przez okres co najmniej 12 miesięcy, zatrudniający nie mniej niż 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągnięty przez okres co najmniej 6 miesięcy wskaźniki zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynoszące:

- 1) co najmniej 50%, a w tym co najmniej 20% ogółu zatrudnionych stanowią osoby zaliczone do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, albo
- 2) co najmniej 30% niewidomych lub psychicznie chorych, albo upośledzonych umysłowo zaliczonych do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Pracodawca taki jest zobligowany do zapewnienia obiektów i pomieszczeń użytkowanych przez zakład odpowiadających przepisom i zasadom bhp (potwierdza to – na wniosek pracodawcy – Państwowa Inspekcja Pracy), a także uwzględniających potrzeby osób niepełnosprawnych w zakresie przystosowania stanowisk pracy, pomieszczeń higienicznosanitarnych i ciągów komunikacyjnych oraz spełniających wymagania dostępności do nich. Pracodawca taki musi również zapewnić doraźną i specjalistyczną opiekę medyczną, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne.

Przepisy dopuszczają zatrudnianie pracowników z orzeczonym umiarkowanym lub nawet znacznym stopniem niepełnosprawności u pracodawcy niezapewniającego warunków pracy chronionej, w przypadkach:

- 1) przystosowania przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej,

2) zatrudnienia w formie telepracy.

Analizując całokształt zgromadzonego materiału dowodowego Sąd uznał, że w możliwościach zarobkowych powoda leży, uiszczanie alimentów na dzieci w wysokości łącznej 500 zł miesięcznie.

W czasie orzekania o rozwodzie i ustalania renty alimentacyjnej na dzieci powód osiągał wynagrodzenie w kwocie ok. 600 zł miesięcznie, pracował jako pracownik budowlany dodatkowo dorabiał za ok. 300 zł miesięcznie. Od czasu wydania wyroku ustalającego wysokość renty alimentacyjnej, tj. od dnia 27 lutego 2014 r. powód posiadał środki finansowe na uiszczanie alimentów na dzieci oraz niezbędne do swojego utrzymania. Obecnie Z. S. utrzymuje się z renty w wysokości 1512,39 zł miesięcznie.

Matka pozwanych w momencie orzekania rozwodu i ustalania renty alimentacyjnej na dzieci otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 1.383 zł netto miesięcznie oraz zasiłek rodzinny w kwocie 200 zł. Obecnie wynagrodzenie matki pozwanych jest nieznacznie wyższe, wynosi 1.978 zł miesięcznie. Pobiera także świadczenie wychowawcze 500+ na mał. M. oraz pobierała świadczenie wychowawcze 500+ do czasu osiągnięcia przez pozwaną M. S. (2) pełnoletności, tj. do (...)r.

Od ustalenia wysokości renty alimentacyjnej w wyroku rozwodowym minęło 7 lat, koszty utrzymania pozwanych wzrosły. Pozwana M. S. (2) przygotowuje się do matury, planuje iść na studia. Małoletni M. wymaga pomocy w nauce w formie korepetycji.

Nie ulega wątpliwości, że stan zdrowia powoda pogorszył się, był kilkakrotnie hospitalizowany. Podczas jego pobytów w szpitalu pomagała mu siostra. Należy jednak zauważyć, że ostatnia dokumentacja powoda, potwierdzająca jego pobyt w szpitalu, pochodzi z (...) Podczas kolejnych rozpraw powód nie przedstawiał zaświadczenia o dalszej hospitalizacji. Jego orzeczenie o niezdolności do pracy ma aktualnie charakter okresowy, obowiązuje do (...) r.

Biorąc pod uwagę możliwości zarobkowe powoda a także zakres usprawiedliwionych potrzeb pozwanych Sąd na mocy art. 138 kro w punkcie I sentencji orzeczenia obniżył z dniem 1 lipca 2020 r. wysokość alimentów zasądzonych od powoda na rzecz mał. M. S. (1), ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie I C 2269/13, z kwoty po 400 zł miesięcznie do kwoty po 250 zł, płatnych do rąk matki mał. K. S., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

W pozostałym zakresie oddalono powództwo o obniżenie alimentów wobec małoletniego pozwanego M. S. (1) jako niezasadne.

W punkcie III sentencji orzeczenia Sąd obniżył z dniem 1 lipca 2020 r. wysokość alimentów zasądzonych od powoda na rzecz pozwanej M. S. (2), ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie I C 2269/13, z kwoty po 400 zł miesięcznie do kwoty po 250 zł, płatnych do rąk pozwanej, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

W pozostałym zakresie oddalono powództwo o obniżenie alimentów wobec pozwanej M. S. (2) jako niezasadne.

W punkcie V Sąd nie obciążył pozwanych kosztami procesu w tym kosztami zastępstwa procesowego, w zakresie uwzględnionego powództwa, korzystając z dyspozycji art. 102 kpc na zasadzie słuszności.

Powód zwolniony był od ponoszenia kosztów sądowych, dlatego Sąd w punkcie VI wyroku nie obciążył powoda kosztami postępowania.

Na podstawie art. § 2, § 3, § 4 i § 8 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2019 r. poz. 18 ze zm.) zasądzono na rzecz adw. M. R. kwotę 1.200 zł plus podatek VAT tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu.

Rygor natychmiastowej wykonalności został nadany wyrokowi z urzędu na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.